

יום	יום לחודש	יום מוה"ר	ליקוטי ה"ב	ליקוטי הלכות ה"ג	משנה ברורה ה"ו	ספר המידות	שולחן ערוך ד"ש משפט
שבת	כ"ז	לח.	רלב	חורה	קלג-קלד	י.יא.	
א	כ"ח	לח:	רמ	קטז.	קלה-קלו	יב.יג.	
ב	כ"ט	לט.	רמא	קטז:	קלה-קלח	יד.טו.	
ג	ל'	לט:	רמב	קיו.	קלט-קמ	טז.יז.	
ד	א'	מ.	רמג	קיו:	קמא-קמב	יח.יט.	
ה	ב'	מ:	רמד	קיה.	קמג-קמד	כ.כא.	
ו	ג'	מא.	רמה	חורה	קמה-קמו	כב.כג.	

בקרני אורה

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

288 | פרשת בראשית | כ"ז תשרי תשפ"ג

דבר המערכת

אילו פינו מלא שירה כים ולשונו רינה כהמון גליו אין אנחנו מספיקים להודות על אחת מאלף. איך מתחילים להודות על 'רוח איתנים' שכזה, על רבבות נקודות ההתקרבות לבורא שזכינו להם בחודש מופלא זה; על ראש השנה בכלל, ועל ראש השנה אצל הצדיק בפרט. על עשרת ימי תשובה, על ערב יום הקדוש, ועל יום הקדוש. על הימים שבין יום הכיפורים לסוכות שבהם טרחנו על כל המצוות של סוכות, ועל ימי הסוכות עצמם, על ארבעת המינים ועל הישיבה בסוכה, על הושענא רבה ועל שמחת תורה. רשימה ארוכה של מתנות יקרות מופלאות עצומות ונשגבות שה' האיר פניו אלינו וחנן אותנו במתנת חינוך.

ונוסף לכל אלו - את החזיקה לקיים כל אלו באהבת חברים מופלאה בין חברי קהילתנו, ברוממות רוח, בשמחה ובקרבנות אלוקים. ובפרט בימי השמחה ובהילולת רבינו הקדוש בצוותא, והשמחת תורה ובהקפות שניות, בחבורות החבורים והאברכים, הזקנים עם נערים. מה נשיב לה' על כל תגמוליו עלינו.

נשאר לנו רק להכיר בטובתו של מקום, ולהבין היטב היטב שתשרי לא 'חלף', אלא 'נכנס' בנו. אלו הם כוחות נצחיים שניטעו בנו לעד, צריך רק להתחבר אליהם ולצאת עלי קרב עם יצרינו, ולהבין שאנו בעלי כח עתה להתחיל מחדש ומבראשית. יש בנו כח של 'ראש' דקדושה, קיבלנו דעת חדש שה' אתנו עמנו ואצלנו, ואסור לנו להמשיך עם קטנות דעתנו וזילות רוחנו בשנה החדשה. אלא להיפך, ברוממות רוח, בשמחה וביקר, לדעת שאנו בני ק-ל ח, הסמוכים וקרובים אליו באהבת עולם, וכך להתחיל להתחדש בכל פעולה לטובה; בתורה, בתפילה, בעבודת ה', ובקיום עצות הצדיק, ובפרט בהתחדשות ניצול 'לילות הזהב' הבאים עליו לטובה. בקיימת חצות, התבודדות, ועמל התורה בכל לב ונפש, ובדיבור חברים לטובה.

א געזונטן ווינטער!

העורכים

וְיִסְפוּ עֲנָוִים בְּה' שְׂמֵחָה

פגם." חוה לא האמינה אמונת חכמים שאדם הראשון נצטוו ציוו עליון כזה מפי ה', וגרמה גם לאדם שיפגום באמונתו בעצמו "עד שהכניסה כפירות גם בלב אדם הראשון בעצמו שנפל בדעתו ולא האמין בעצמו בעוצם כוחו ומעלתו שהיתה גבוהה ונשגבה מאד, עד שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שמאז נמשך זוהמת הנחש".

זה סוד כל כוחו של היצר - **אותה 'עוונה פסולה' שנוראת כה תמימה ועדינה היא חובו השנונה של גדול אויבי האדם!** מי שאינו מתעצם ומתחדש בכל יום באמונה בעצמו, מסתכן בחמורי חמורות. חובתנו לחזור ולשנן את יקרת נשמתנו ועוצם שגב כל פעולה קטנה שלנו, כי בנפשנו הדבר. ובדאי שלא לשתף פעולה עם אותו אויב, ושלא 'לנדב' לו את הפה ואת המח והלב לדבר את דיבורי הארס על חוסר שוויונתו חלילה.

וכה הם תמצית המשך דבריו הבווערים של רבי נתן שם: "כי אנחנו צריכים אמונת חכמים בכל הבחינות, להאמין בצדיקים אמתיים, ולהאמין בחבירו ולדבר עמו ביראת שמים, וביותר צריך להתחזק ולהתגבר להאמין בעצמו. להאמין שגם מעט עבודתו ועסקו בתורה יקר מאד אצל ה' יתברך. בפרט מה שזכה להתקרב לצדיקים וכשרים אמתיים ולהאמין בהם, שזה יקר מאד מאד אצל ה' יתברך. כי אפילו אם יאמין בה' יתברך ובצדיקים ובחבריו הכשרים שכולם צדיקים, אבל אינו מאמין בעצמו, דהיינו שאינו מאמין שאמונתו שמאמין בחכמים אמתיים יקרה מאד מאד, גם זה פגם אמונת חכמים. **ובאופן אחד, פגם הזה גרוע מהכל!** כאשר מצוי נגע המספחת הזאת בכמה בני אדם שהם כשרים קצת ומתחילים להתקרב לאנשי אמת לחכמים וכשרים אמתיים, אבל אומרים על חבריהם 'הם בדאי כשרים וצדיקים, אבל מה מועיל לי כי אני יודע חסרוני בנפשי שאני מלא חטאים ועוונות ופגמים', ועל ידי זה נופל ומתרחק לגמרי ח"ו. ומי שרוצה לחוס על חייו צריך לבקש מה' יתברך עד שיתחזק באמונת חכמים כל כך עד שיאמין גם בעצמו, **וצריך להאמין בעצמו באמונה, אף על פי שלפי שכלו וידיעתו בעצמו הוא רחוק מאד מה' יתברך, אף על פי כן צריך להאמין באמונה שגם מעט הנקודות הטובות שבו יקרים מאד אצל ה' יתברך**".

אם אמנם חייבים אנו להשפיל גאוונתנו ולייחס את כל הטוב שבנו למתנת הבורא, ולא להתפאר בכך כאילו זכינו בכך מכח עצמנו, וכמו כן עלינו לזכור מכל החלקים שלדאבון לב המרינו פ"י יוצרנו ולשוב עליהם בכל לב - אבל חלילה לנו לזלזל בחלקי הטוב שקיבלנו ממרומים. ובדאי שאסור לנו באיסור חמור למעט כהוא זה מיקרת רוממות מעלת קדושת נשמתנו, ועד כמה חשוב ועוצם כל ציות לדברי התורה הק' ולדברי הצדיקים, על אף שהוא רחוק מאד משלימות.

אם חפצי חיים אנו נבין היטב את מה שגרם לחורבן העולם, ונתחיל עתה מבראשית לתקן את העבר, על ידי שנייקר את נשמתנו ונאמין באמונה שלימה שנשמתנו גבוהה מאד מאד, ואלפי אלפים עולמות תלויים בכל אחד ואחד מאתנו, וכך נישמר וניזהר מכל חטא ונקיים כל מצוה בשמחה ובכל הכח.

גם הוא זכה להיות בקיבוץ הקדוש הראש השנה והתפלל בכל התפילות, הוא גם צם ביום כיפור, ואף ישב בסוכה ונטל את ארבעת המינים, אבל כל זה 'לא מדבר אליו'... הוא נזכר במה שכבר הספיק לעולל ולפשוט מתחילת השנה ועד עתה, וזה מוחק בעיני עצמו את כל ערכו; מה נתן ומה הוסיף שחלאת אדם שכזו מלמלה בשפתותיה כמה תפילות עלובות רחוקות מאמת? איזה שווי יש למצוות שדופות שמשוקץ שכזה עשה? מה ריווח יש במה שהוא אכן ציית ונסע ונטל חלק בקיבוץ הקדוש אחר שהיה שם ברמה רוחנית כל כך עלובה, ולא בער ברוממות אותה צייר לעצמו שראוי להיות שם?

עומדים אנו בימים האחרונים של תשרי, בקדושת החודש שמייסד את הראשית לכל השנה כולה, ב'שבת בראשית' שנוטעת את ההתחלה הטובה לכל המשך השנה, והתורה מספרת לנו את יסוד היסודות של תחילת הבריאה למען נלמד ונשכיל לדורות איך להתחיל בדרך ישרה שתמנע את האסון הנורא שאירע אז בתחילת הבריאה.

בפרשתנו אנו לומדים בהרחבה על כך שלא עברו שעות ספורות מאז נברא האדם אל העולם המופלא שהשי"ת הכין עבורו, והנה הכל נחרב והושחת. בגלל חטא אחד נוצר כח רע עצום ואיום כל כך, שעד עתה אי אפשר להיטהר ממנו. רבי נתן מוסיף שזה השורש המר לכל הרע שבעולם ברוחניות מאז ועד היום, שכן "כל החטאים נמשכים מחטא אדם הראשון שאז נמשך זוהמת הנחש על ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע" (ליקוטי הלכות, בציצית הפת ה'צז. ו). זה גם הגורם העיקרי לכל הצרות והגלויות בכל דור, כי "כל גלות וצרות ישראל בכלליות ובפרטיות, מה שעובר על כל אחד ואחד, ועיקר הוא גלות וצרות הנפש מה שגלינו בין העמים ואנו רחוקים מאבינו שבשמים, נמשך מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שמשם עיקר אחיזת הסטרא אחרא ח"ו, ומשם עיקר הגלות של ישראל בכלל ובפרט" (שם, ברכת השחר ג, ב).

אך עלינו להתבונן היטב מה היה הגורם לחטא זה, כדי שנדע להישמר ממנו גם עתה. בקוצר דעתנו אין אנו עומדים על עומק כוחו של היצר ועל כלי מלחמתו ותכסיסו העצומים שנוראים כלפי חוץ כה תמימים ובלתי מזיקים, אבל הצדיקים האמיתיים ירדו לעמקי השיתין של הרע וגילו את נקודת היסוד שעל ידו הוא הורס את העולם.

ובכן, רבי נתן (שם, פקדון ה-ה) מגלה לנו חידוש עצום: אדם הראשון נכשל בגלל שלא האמין בעצמו! כשם שהיה חייב להאמין בבוראו כך היה צריך להאמין בעצמו. זו היתה מצות 'אמונת חכמים' שלו, להאמין בגדולת קדושת נשמתו. "כי אם היה האדם מאמין בעצמו שנשמתו גבוהה מאד מאד, כי אפילו הנשמה של הפחות שבישראל גבוהה מאד ובו תלויים כל העולמות עליונים ותחתונים, **בודאי לא היה עובר שום עבירה ולא היה פוגם שום**

פניני אור

אמרות טהורות מרביהו"ק ותלמידיו

אָמַר רַבֵּנוּ: **כְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ בְּזֶה הָעוֹלָם מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא וְאִינוּ מְפָסֵיק לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדַת ה' - יִמְשִׁיךְ גַּם בְּעוֹלָם הַבָּא לְעֹלֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא."**

(שיח שרפי קודש)

פירושו של קמיע...

ונח מצא חן בעיני ה'

בזמנו של רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א פרצה עליו מחלוקת עזה, כשעלה עליו החשד שהוא מכת השבתאים.

אחד הדברים עליו נתלו ונטפלו החולקים עליו, היה קמיע שכתב רבי יהונתן ובו ציורו מתוך פרשת השבוע, אך הם חשדו שמדובר במשהו אחר...

וכמסופר בחיי מוהר"ן:

"בענין המחלוקת הידוע שהיה בדורות שלפנינו על הרב הגאון מורינו הרב יונתן זכורנו לברכה, והיה לפני רבינו ז"ל הספר שהיה כתוב בו הקמיעות שנתן הרב הנ"ל, והיה כתוב בהם: **עבדו מביח"ו**. והם, החולקים עליו, היו מפרשים שכוונתו 'עבדו משיחו' עיני שם. וסיפר רבנו ז"ל עמנו בזה, ואמר שמזה אין ראיה, ואמר שאילו היה הוא כותב קמיעות והיו מוצאים, היו אומרים בוודאי וכו', בפרט 'עבדו' (היינו כי היו מפרשים בוודאי שכונתו לא טובה, בפרט 'עבדו', כי איך שייך לכתוב בשמות 'עבדו', על כן בוודאי היו מפרשים שכונתו למה שהיו מפרשים). כי התורה כולה היא שמות, וענין השמות שבהם משביעים, או שמבקשים ומתפללים 'יהי רצון' עם זה השם, הוא שעל ידי שמות אלו מעוררין המלאך הראוי לאותו הדבר, ואזי נותנים להמלאך אותו השם. כי המלאך אין לו שם, רק שנותנין לו שם לפי השליחות כמוכא. נמצא שפיר שייך לכתוב בהשבעות השמות עבדו מביח"ו, כי הוא ראשי תיבות של פסוק **ו'נח מצא חן בעיני יי'** (חיי מוהר"ן, תסג).

ה"אוצר מתנת חינוך"

ונח מצא חן בעיני ה'

ואמרו במדרש: "לא שהיה כדאי, אלא שמצא חן" (בראשית רבה, פרשה כח פסקה טו).

סוד הדבר, מבאר מוהר"ן:

בזמנו של נח עדיין לא היתה התורה הקדושה בעולם, והעולם לא היה מתקיים רק בכח ה"אוצר מתנת חינוך" (כמבאר בעומק בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ע"ח). אמנם, על אף שאוצר זה הוא 'מתנת חינוך', אעפ"כ צריך האדם שיהיה לו כלי ראוי לקבל בתוכו מאותו אוצר. וזה היה כוחו של נח, שהיה לו כלי לקבל מאוצר מתנת חינוך זה, ו'מצא חן בעיני ה'".

וכלשון מוהר"ן:

"הדורות הראשונים, אף על פי שהיו מתקיימים על ידי החסד חינוך, אף על פי כן מרוב קלקולם בא עליהם המבול, וסודם נהפכה, ובדור אנוש הציף הים וכו'. כי אף על פי שהחסד חינוך מקיים העולם בלי התורה, אבל על כל פנים צריכין שלא לקלקל הכלי כדי שיוכל לקבל החסד חינוך. והם, על ידי מעשיהם הרעים מאד, שקלקלו כליהם כל כך ולא רצו להתקרב להצדיקים שהיו אז, כמו שכתוב 'לא יפנה דרך כרמים' (איוב, עיי"ש ברש"י) על כן הביא עליהם את מי המבול.

רק נח ניצול על ידי החסד חינוך, כי לא קלקל הכלי שלו, והיה לו כלי לקבל החסד חינוך. וזה אמרו רבותינו זכורונם לברכה: **"ונח מצא חן"** - "לא שהיה כדאי, אלא שמצא חן". היינו, שיעקר מה שניצול היה על ידי מציאת חן, שהוא בחינת מתנת חינוך, חסד חינוך, כי הוא לא קלקל הכלי והיה יכול לקבל החסד חינוך" (ליקוטי הלכות, בית הכנסת ה, לה).

סוד הימים שבין ההזכרה לשאלת גשמים!

מוהר"ן וכתוב: "זוהי בחינת שישים יום אחר התקופה שאז השאלה, כנגד שישים אותיות שבברכת כהנים, שעל ידי זה נצטייר האור לברכה" (ליקוטי הלכות, שם).

'ברכת כהנים' כוחה לצייר את האור לברכה - כפי שמבאר שם מוהר"ן באריכות - ולכן אנו ממתנינים שישים יום, כמנין האותיות שבברכת כהנים, כדי שייצטייר אור שפע הגשמים לברכה.

כמה נפלא גלות, שגם אנו יושבי ארץ ישראל, שאיננו ממתנינים שישים יום, ממתנינים חמשה עשר יום, כמנין התיבות שבברכת כהנים! יושבי חוץ לארץ ממתנינים כמספר האותיות, ואנו מסתפקים במספר התיבות...

וכאן אנו מגיעים אל היסוד הגדול שלימדנו רבינו - יסוד שמלווה אותנו בכל תחומי החיים - והוא:

לא מספיק שיהיה אור, חייבים גם לצייר אותו בציר נכון!

גם אם יושפע עלינו אור גדול - אם לא יהיו לנו את הכלים הנוכחים לצייר אותו בציר נכון ואמיתי, ציר של ברכה - הוא יכול להפוך לקללה רחמנא ליצלן.

כשם שאור שפע ה'גשם' חייב ציר נכון, כך גם כל סוג אור ושפע שבעולם. "כי כל ההשפעות מכוונן בשם גשם" (ליקוטי הלכות, תפילה א) וגם אותן חייבים לצייר בציר נכון, ולהכין כלים מתאימים.

"זוהי הוא כלל גדול, כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט, אך לפי בחינת כלי המקבל את האור, כך נצטייר האור בתוכו. אם הכלי הוא בשלימות, אזי הוא מקבל בבחינת 'מאורות' מלא, ואם ח"ו הכלי אינו בשלימות, אזי הוא מקבל בבחינת 'מאורות' חסר ואו. כמו שכתוב 'מארת ה' בבית רשע'. וזה הוא צדיקים ילכו בס' וכו', כי אור הפשוט הבא מליעל, הוא בחינת 'קמיע' וסתים', אך לפי בחינת הכלי המקבלים, הוא בחינת 'ציר', שנצטייר האור לפי בחינת הכלי" (ליקוטי מוהר"ן, לו).

וכשם שבכל שפע כך, כן גם לגבי אור התורה והצדיקים. "כי התורה יש לה שני כוחות: להמתין ולהחיות. כמו שאמרו 'ושמתם' זכה נעשית לו סם חיים וכו', וכתבי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בס' וכו'. כך התורה של הצדיק, לכל אחד כפי תפישתו; יש אדם שנעשה לו נשמה חדשה מהתגלות התורה, ויש אדם שהוא ח"ו להיפוך, כמו שכתוב צדיקים ילכו בס'. הכל לפי הכלי שלו, היינו כפי תפישתו, תפישת המוחין שלו" (ליקוטי מוהר"ן, שם).

כשאנו מתקרבים לרבינו ולומדים תורתו, יורד עלינו גשם של אור, אך התוצאות של אותו גשם תלויות בנו; כפי הכלים שלנו, כך יצטייר האור.

בעמדנו בימים אלו שבין תחילת הזכרת הגשמים - ביום שמיני עצרת - לבין תחילת שאלת הגשמים, אמרנו להביא דברים נפלאים ממוהר"ן בענין זה.

ובכן:

כבר ביום שמחת תורה התחלנו להזכיר **"משיב הרוח ומוריד הגשם"**, אך עדיין לא שאלנו גשמים.

אנו ממתנינים עד ל' מרחשון - ובחור"ל ימשיכו להמתין עד לשישים יום אחר התקופה - ורק אז נתחיל לשאול ולבקש **"ותן טל ומטר לברכה"**.

מה פשר המתנה זו? מדוע לא התחלנו לשאול גשמים בד בבד עם הזכרתם?

מלבד הטעם הנגלה המובא בחז"ל - "כדי שייגיע אחרון שבישראל לנהר פרת" (משנה, תענית א, א) - יש בזה גם טעם נסתר, והוא:

בתחילה אנו **"מזכירים"** את הגשמים, ומתחילים להמשיך את אור השפע. אך עדיין אין אנו **"שואלים"** אותם, שכן האור עדיין לא מצויר. ורק כעבור זמן מה - חמשה עשר יום לבני א"י ושישים יום לבני חו"ל - מקבל אור שפע הגשמים את ציורו הנוכח, ומתחילים לשאול ולבקש **"ותן טל ומטר לברכה"**.

וכלשון מוהר"ן:

"זוהי בחינת הזכרת גשמים ושאלת גשמים, ובין ההזכרה והשאלה נמשך המשך זמן, כי מתחילין לזכור הגשמים בשמיני עצרת והשאלה היא שישים יום אחר התקופה. כי בתחילה מזכירין הגשמים לבד ואין מבקשין עליהם, ואז ממשיכין אור השפע של בחינת הגשמים בבחינת **'קמיע' וסתים'**, שזוהי בחינת 'הזכרה' שמזכירין רק גבורותיו שהוא יתברך יכול להוריד גשמים, אבל אין מציירין עדין האור שיוכל לירד למטה, כי אין מבקשין עדיין עליהם שירדו ויצטיירו. **עד השאלה, שאז מבקשין שירדו הגשמים, דהיינו שייצטייר האור למטה בבחינת 'גשמי ברכה', בחינת ותן טל ומטר לברכה'**. ועל כן נמשך זמן בין ההזכרה והשאלה, כי ציור האור צריך המשך זמן" (ליקוטי הלכות, קריאת שמע ד, יא).

גם אם יהיה לנו שפע של גשמים, עדיין תיתכן מציאות שהשפע יצטייר בצורה לא נכונה, ותחת אשר יביא בכנפיו ברכה חיים ושובע, הוא יגרום חס ושלום לקללה מוות ורוזן רח"ל.

אי לכך, גם אחר הזכרת הגשמים, עלינו להמתין זמן-מה בכדי לצייר את האור, ורק אז אנו יכולים לשאול ולבקש **"ותן טל ומטר לברכה"**, שהגשמים ירדו בשפע ויביאו אך ורק טובה וברכה.

הסיבה מדוע אנו צריכים להמתין - בחוץ לארץ - שישים יום, מבאר

פנינים מאירים וחיידושים מזהירים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימותיו של הגרי"ם שכמעט שלימ"א אשר ציין ורשם לפנינו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

פרשת בראשית

טובה, היינו בדברי תורה דסתם טוב הוא בדברי תורה כמו שאמרו (ברכות ה, א) אין טוב אלא תורה. וכתבי תורה אור ופעם ראשון שנזכר טוב בתורה הוא בפסוק וירא אלהים את האור כי טוב, והיינו האור תורה וכמו שאמרו (בראשית רבה פרשה א) ה' פעמים כתיב כאן אורה כנגד ה' חומשי תורה וכו' וזה שאנו מבקשים שתחדש עלינו שנה טובה שיהיה חידוש השנה בדברי תורה שהוא אור כי טוב. ומתוקה כמו שנאמר ומתוקים מדבש ונופת צופים, היינו שירגישו טעם בדברי תורה.

הוספת הגרי"מ - ויש לומר שנה טובה ה טוב, ה אור. (ספר פרי צדיק)

ליל ראש השנה ענף ג סימנא מילתא אות כו-טו 73

על ידי תפילה דייקא, כמו שכתוב (בראשית ב, ה) וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח וכו' ואדם אין לעבוד את האדמה, פירש רש"י ומה טעם לא המטייר לפי שאדם אין לעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתן של גשמים וכשלא אדם וידע שהם צורך לעולם התפלל עליהם וירדו וצמחו האילנות והדשאים.

ליקוטי מוהר"ן תנינא תורה יב אות יא-אא 19-

ה' פעמים טוב ה' פעמים אור נגד חמשה חומשי תורה

וירא אלהים את האור כי טוב (בראשית א, ד). אנו אומרים בראש השנה יהי רצון מלפניך שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה. **שנה**

שיח השדה שמרמו על התפילה נוצר על ידי תפילה

דע כשאדם מתפלל בשדה אזי כל העשבים כולם באין בתוך התפלה ומסייעין לו ונותנין לו כח בתפלתו, וזה בחינת שנוקראת התפלה שיחה, בחינת (בראשית ב, ה) שיח השדה, שכל שיח השדה נותנין כח וסיוע בתפלתו. וזה בחינת (שם כד, טו) ויצא יצחק לשוח בשדה, שתפלתו היתה עם סיוע וכח השדה שכל עשבי השדה נתנו כח וסיוע בתפלתו כנ"ל, שבשביל זה נקראת התפלה שיחה כנ"ל.

הוספת הגרי"מ - מתאים לזה מה שמובא בספר עונג שבת (להר"צ רבי אפרים לזוק"ל) שהמטר הראשון לצורך צמח האדמה היה

ערבות עם לבלוב

המקורות להדר אחר לבלוב

השבוע זכינו לקיים מצות ארבע מינים הולכתה, וכעת אנו ממישיכים ללמוד במסגרת הלכות שבכל יום הלכות ארבעת המינים. וידוע מה שכתב **הקדושת לוי** (דרוש לשבועות) בשם **הרמב"ן** בספרו האמונה והבטחון (פי"ט) על הפסוק 'מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ' שאם מגיע לאדם איזה התעוררות צריך תיכף ומיד לעשות לה כלי חפץ כדי להחזיק את ההתעוררות למשך זמן, והכלי והחפץ נעשה על ידי מצוה מעשית כמו צדקה או לימוד התורה. ואם כן, בזה שנמשיך ללמוד הלכות חג הסוכות נחזיק את התעוררות של ימי החג שעברנו בה.

נקטם ראש הערבה

בשולחן ערוך (סימן תרמז ס"ב) מובא שני שיטות מה הדין אם נקטם ראש העץ של הערבה: הרמב"ם מכשיר, ושאר הראשונים פוסלים משום 'הדר'. ולמעשה פסקו **האחרונים** דערבה שנקטם ראשה פסולה, והוסיף **המשנה ברורה** (שעה"צ סק"ב) דערבה שנקטם ראשה אינה נחשבת כספק פסול אלא כודאי פסול, שהרמב"ם הוא יחיד נגד רוב הראשונים. אך אם לא נקטם העץ עצמו רק נשור העלים שבראש הלולב, כשרה אף לכתחילה (משנ"ב סק"ר ורמ"א סי' תרמז ס"י).

'לבלוב' לא נזכר בפוסקים

הנה בשולחן ערוך ונושאי כלים לא מצינו התייחסות שיש להדר על ערבה עם לבלוב, רק העיקר שלא יהא נקטם ראש העץ. אמנם כיום הרבה אנשים מדקדקים להדר דוקא אחר ערבות עם לבלוב, ויש לברר מאין באה חומרא זו. ובשנה זו התפרסם קונטרס שהחפוש אחר לבלוב הוא ממש מעיקר הדין, ואין זה נכון. וכבר היה כן לעולמים בשנת תשמ"ט שיצא קונטרס בשם 'האם ערבה זו כשרה' ובו נתבאר שהערבה מעוכב, אבל לא התקבלו הדברים.

תיאור הלבלוב

לבלוב הוא העלה האמצעי שצומח על ראש הערבה, והיא סוג עלה שאינה פרוסה כשאר העלים רק היא גולה ועוטפת את הניצן הקודקודי של ענף הערבה. ועלה זה נראית על הערבה בעוד שראש ענף הערבה נמצאת במצב של צימוח שאז מתפתח בקצהו עלה כזה, אבל כשמסתיימת הערבה לצמוח נעלם הלבלוב בעודו על האילן (ארבעת המינים למהדרין עמ' רס).

תוכן הלבלוב הוא כעין תוכן של פיסם באתרוג. כי כל ארבע בראשית הווייתו הוא יוצא על האילן רק בצורה של פיסם, ובתוך הפיסם נמצא שורש ריקום האתרוג שלפי תוכן רמתו מתרבה וצומח וגודל בשר הפרי [כעין חבל הט' בעובר וקשר בביצה], וכשמגיע בשר פרי האתרוג לרמת התבשלות עצמית מתרוקן כח הפיסם ונופל הפיסם ממנו. וכך הערבה יוצאת בתחילה בצורה של לבלוב לבד, והענף מתפתח וצומח וגודל מתוך רמתו של הלבלוב, וכשמגיע לרמת התבשלות הסופית נשאר הלבלוב קטן ונכמש ומשחיר ונושר, ולכן נקרא 'לבלוב' על שם שהערבה 'מלבלב' מתוכו (מתוך מאמר שפורסם ע"י ועד הלכה משמחי לב).

מקחת מאתרוג של שמיטה

בליעות הפרי

אם מבשלים אתרוג של שביעית עם אתרוגים של חוץ לארץ או נכרי, צריכים לשמור על הכל דיני קדושת שביעית, לפי שהוא נותן טעם. וכל שכן שהסוכר והמרק של המרקחת קדושים בקדושת שביעית. אבל אין צריך לשמור קדושת שביעית על הבליעות של הכלי, ומותר לבשל שם דברים אחרים אפילו בתוך מעת לעת (דר"א פ"ד ציוה"ל כג).

שיריים בצלחת וכסרי כישול

אם כשגומר לאכול נשאר קצת מן המרקחת בצלחת, ודרך אנשים לחוס על כמות שיריים כזה משום יקרת סגולת האתרוג, אסור להשליכו ולאבדו (עי' דר"א פ"ה סק"ג). אבל אם נשאר מעט רוטב בסיר שבישלו בו או בצלחת שאכלו בו, ואין דרך אנשים לחוס על זה, מותר לטשוף השאריות ואין בזה איסור מפסיד פירות שביעית (שם ציוה"ל סק"ד).

לתת לילדים

כשנותנים מהמרקחת לילדים להגיעו לחינוך, יש להזהיר אותם שלא יבזבו את האוכל בידים (דר"א שם).

זמן הביעור

לאחר זמן הביעור אסור להחזיק בבית יותר משיעור ג' סעודות, ואם לא ביערם או לא הפקירם בפני ג' אנשים נאסר באכילה. ולמעשה משתנה המציאות בכל תקופה מתי הוא זמן הביעור, וזה יוצא לקראת חודש שבט.

מותר לעשות מקחת מאתרוג הקדוש בקדושת שביעית, דכיון שרגילים לאכול באופן כזה הרי זה נחשב דרך אכילה (עי' חזו"א סי' נה סק"ב ועוד). ויש שכתבו שאמנם אין לעשות 'ליקר' מפרי האתרוג, שאסור לשנות פרי מבריותו, ונחשב כמפסיד הפרי (דיני שביעית פכ"ו הכ"ד בשם הגרשו"א, ובמשנת יוסף ח"ב סי' סג אות א התיר).

הגרעינים והקליפות

יש להחמיר על קליפת האתרוג משום קדושת שביעית, על פי המבואר ברמב"ם (תרומות פ"א ה"י) שקליפות אתרוג נחשב כראיות לאכילה על ידי הדיקוק. ובפרט בזמן הזה שאוכלים הקליפה העבה ולפעמים גם הדקה על ידי בישול עם סוכר, ולכן יש להזהר שלא להפסידם ויש לשמור בהם כל דיני קדושת שביעית (משנ"ב ח"ג סי' שז אות ה).

אבל הגרעינים אין בהם קדושת שביעית, דגרעיני אתרוג מרים הם ואינו חשוב כמאכל (עי"ש ברמב"ם פ"א ה"א). וכן הפיסם והעוקץ אינם קדושים בקדושת שביעית. ומכל מקום אין לזרוקם באשפה, משום ששימשו למצוה, ויזרקם בדרך כבוד (משנ"ב ח"ג סי' שח).

מי כישולו ושרייתו

אלו ששורים את האתרוג במים כדי להפיג מרירותו מספר פעמים, מותר לשפוך המים, שאין הדרך לשתות מים אלו (עי' פאת השולחן סי' ס"ה). אבל כשמבשלים בפעם אחרונה כשהמים כבר ראוים לשתיה, יש לשתותם (דיני שביעית פ"ז ה"ח בשם הגרשו"א ז"ל).

חשש נקטם בעלה הלבלוב

לאחרונה יש מי שיצא לחדש שאם נושר עלה הלבלוב על האילן באמצע פריחתו ולא הגיע עדיין לשיא גודלו, הרי זה פוסל מדין נקטם. והטעם, שאם הלבלוב נושר מאליו בסיום צמיחתו אזי העלה לבדה נכמשת ומתייבשת ונופלת ואילו כל הקנה נשאר קיים בשלימותו. אבל אם הלבלוב נושר מחמת סיבה חיצונית מחמת רוח גשם ושמם או מחמת מיעוט השקיה וכדו' כשהוא עדיין בתוקף ונאחז עם הקנה אז הוא נחשב כקנה ונפסל משום נקטם (מבאר הג"ל).

ואין בדברים אלו המחודשים כלום, שכל הפוסקים סתמו הדברים שבכל ענין שנושר עלה הלבלוב מאליו בעודו על האילן, אפילו אם עדיין לא הגיע הערבה לשיא גדלה, כשר. שסוגי קטימות כאלו המצויים להיות בטבע אין בהם חסרון של הדר, שכך הוא טבע הבריאה שהלבלוב נושר מחמת דברים אלו וזהו שלימותם (עי' ארח"ס סי' יד). ואינו דומה לפיטמת האתרוג שהחיבוהו חז"ל כחלק מהפרי ואמרו בפירוש שאם נופל הפיסם נחסר מגוף הפרי, אבל הלבלוב של הערבה לא הזכירו בזה שום פסול, ואם היה צד לפסול נפילת 'עלה הלבלוב' היו מודיעים לנו הפוסקים לזהר בזה שהוא דבר המצוי (עי' באחרונים הג"ל).

והדר פשוט שגם לדעת א"ז ז"ל בעל הקנה **בושם** (עי' קנה בושם ח"ב סי' כח) שהחמיר אם נפל פיסם האתרוג על האילן, הוא דוקא באתרוג שמופורש בחז"ל שהפיטם נחשב כחלק מבשר האתרוג, אבל הלבלוב שלא נזכר בשום פוסק שיחשב מגוף העץ אם נפל בדרך הטבע הוא כשר לכתחילה אף שהוא עומד באמצע יניקתו.

חשש נקטם העץ

הטעם הידוע ושגור בפי כל הוא, שמהדרים על ערבה עם לבלוב בשביל לוודא שאין חשש של 'נקטם הקנה'. לפי שעץ הקנה הוא דק מאוד ומצוי שלאחר הקטיפה בשעת המיון האריזה והשימור נקטם ראש הקנה עד העלה התחתון, ונראה כאילו העלה התחתון הוא הראש של הערבה, כי מקום הקטיפה הוא דק מאוד ואינו נראה. אבל כשיש לבלוב על ראש הקנה הוא הוכחה שלא נקטם ראשו, לפי שתמיד הלבלוב הוא ראש הקנה שדרך שם הוא צומח.

אכן למעשה על ידי השקפה נכונה אפשר בקל להבחין אם נקטם הקנה או לא. ואף שיתכן לפעמים שנקטם הקנה עד העלה התחתון ממש וכמעט אי אפשר להרגיש שנקטם, על פי רוב כן פירוש ההרגיש. ואם יקרה שאין מרגישים כלל, הרי בכל התורה אנו סומכים על הרוב, וערבות מסוג אלו על פי רוב לא נקטמו. ובפרט שיש אומרים דקטימה שאינה ניכרת אינה פוסלת כלל (עי' בכור"ס סי' תרמא סק"ז).

תולדותיהם ואורותיהם של אנשי שלומנו

שאיפה לבהירות

רוכש בירור בנפשו, וזוכה להתקרבות יותר לבוראו, והוא תיקון נצחי שלא יאבד ממנו.

וכך גם בכל תפילה שמתפללים כיאות, צריך לשאוף שהאמונה תתבהר אצלו יותר במוחש. כי איתא בליקו"מ (ח"ב סי' פד) שהתפילה היא עיקר התחברות ודבקות להשי"ת, ומסיים רבינו שם: "ומשם אשתמודעין ליה" [-משם מכירים את השי"ת]. וזהו כל ענין עבודת התפילה, שעיקר התפילה הוא להרגיש בבהירות את המלכת השי"ת ואת גדלות הבורא שמתצאין בדבורים הקדושים שלו התפילה.

ושמעתי מהרה"ח רבי לוי יצחק בנדר זלה"ה, שרבינו הק' אמר פעם לאנשי תוכחה בענין התפילה, ובנייהם עמד אחד מגדולי תלמידי רבינו, שהיה ידוע ומפורסם בעבודת התפילה שלו, והיה לו הרגש שרבינו אינו מתכוון אליו בדברי התוכחה להתחזקות בתפילה. באותו יום נדדמן לו לעמוד סמוך לרבינו בעת התפילה, אז נוכח שהוא מעודו לא התפלל תפילה כראוי.

ומסופר על אחד מהצדיקים מהדור הקודם, שפעם אחת נודע לו על יהודי ספרדי זקן מהעיר 'טבריה' שעוד זכה להכיר את הרה"ק רבי **מנחם מענדל מוויטבסק זי"ע**, והלך אליו לשמוע ממנו אם זוכר משהו מהצדיק מוויטבסק. אמנם הוא היה איש פשוט, אך בכל זאת בודאי יזכור איזה שיחה או עובדא. הלה השיב לו, כי אך זאת הוא זוכר, שכל דיבור שיצא מפיו הק' של ר' מענדלי היה קבוע וברור. והוא ביטא זאת בלשון ערבית: "כול קאלאם מסמור" - כל דיבור מסמור!

היינו שזאת זכר מאותו צדיק וקדוש, שכל דיבוריו ותפילותיו היו בהירים וברורים וקבועים כמסמרות. כי מסמור הוא משל לדברים שהם חזקים וברורים, ע"ד הכתוב "ויחזקו במסמרים לא ימוט" (ישעי' מא-ז).

מובא שפעם אחת התפלל הבעש"ט הק' עם תלמידי תפילת מנחה בשדה, והרה"ק בעל "התולדות" זי"ע האריך מאד בתפילתו. בימים ההם נמצאו אנשים פרושים שהיו עוסקים כל ימיהם בהתבודדות ובתעניות ובסגופים, בשדות מוחין לישוב.

אחד מהמסגפים הללו ראה את עדת החסידים, והתקרב אליהם. הבעש"ט הביט בו והכיר בו שהוא עובד וסגפן, ואמר לו: מדוע אתה מייסר עצמך כל כך? השיב לו: והרי צריכים להכניע החומר. הראה לו הבעש"ט את תפילתו של התולדות, שעמד עדיין בתפילת שמונה עשרה, ואמר לו: ראה גם ראה, תפילה כזו מכניעה את החומר, יותר מהתעניות והסגופים!

עכ"פ הדור שלנו, דור חלוש, אינו דור של תעניות וסגופים, אבל הצירוף והזינוך קיים, כפי שחז"ל אומרים (ב"ר פמ"ד סי' א): "לא ניתנו מצוות אלא לצרף בהם את ישראל", ו'צירוף' פרושו זינוך. ועיקר הזינוך הוא על ידי התורה וע"י התפילה, שכל ידי היגיעה בהן מולק את האדם את עצמו כיאות. ואם השי"ת בעזרו, הרי כל בהירות שהוא מקבל בתורה ודעתו מתהפכת למהותה, וכן כשהוא מתפלל ואותיות התפילה מאירות לו, הרי זה מבטל את הבלבולים הטורדות מחשבותיו, וזה עיקר צירוף האדם כיום זהה.

<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"י נתנו זילבער הי"ו ולאביו ורח"ה ר' יחזקאל יעקב וילבער שליט"א ולחונתו ורח"ה ר' נחום דב שפיא שליט"א</p> <p>להגל חולדת הבנת הנבדח</p> <p>יה"י שייכה לגדלו לתורה לחופי ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"י נתנו זילבער הי"ו ולאביו ורח"ה ר' יחזקאל יעקב וילבער שליט"א ולחונתו ורח"ה ר' נחום דב שפיא שליט"א</p> <p>להגל חולדת הבנת הנבדח</p> <p>יה"י שייכה לגדלו לתורה לחופי ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>
<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"י נתנו זילבער הי"ו ולאביו ורח"ה ר' יחזקאל יעקב וילבער שליט"א ולחונתו ורח"ה ר' נחום דב שפיא שליט"א</p> <p>להגל חולדת הבנת הנבדח</p> <p>יה"י שייכה לגדלו לתורה לחופי ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>להר"י נתנו זילבער הי"ו ולאביו ורח"ה ר' יחזקאל יעקב וילבער שליט"א ולחונתו ורח"ה ר' נחום דב שפיא שליט"א</p> <p>להגל חולדת הבנת הנבדח</p> <p>יה"י שייכה לגדלו לתורה לחופי ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>

כתוצאה מחטא עץ הדעת, חיים אנו בעולם של תערוכות טוב ורע תמורה מאד, עד אשר קשה מאד להבחין בין טוב לרע. וגם אחר שזוכה האדם שכבר נתברר אצלו מהו הטוב ומהו הרע - שהטוב הוא קיום רצון הבורא, ואילו הרע הוא הבלי העולם הזה המשכיחים את האדם מבוראו - עדיין רבה המלאכה להישאר ולעמוד איתן בכירור הזה. כי יש טוב המעורב בתוך הרע, וכן רע המעורב בתוך הטוב, וישנם הררים של ספקות על כל צעד ושעל, הן ברוחניות והן בגשמיות. ופעם נדמית האמת לשקר, ופעם נראית השקר כאמת, ויש ששניהם אמת אלא שמעורב בכל אחד מהם תערוכות של שקר ואין יודעים במה לבחור, וכל זה נובע מחטא עץ הדעת, כאמור.

ורמז נאה מובא מהרה"ק **מאיזבא זלה"ה** (בספר מ"ה השילוח ח"ב בראשית ד"ה אלה) שהקב"ה אמר לאדם הראשון אחר אכילתו מעץ הדעת (בראשית ג-י): "קוץ ודרדר תצמיח לך". הרמז בזה, שהקוץ דאית לאחר. וזהו שאמר לו הקב"ה, שכל הבריאה תהיה מלאה בספקות ובלבולים, "דרדר"ר היינו "דל"ת ורי"ש" "רי"ש ודל"ת"...

הן על כל אלה צריכה להיות השאיפה והעבודה בעסק התורה, לרכוש ולקנות בהירות וזפנות, כי השי"ת נמצא כביכול בתוך דיבורי התורה, ובכל ידיעת התורה שהאדם זוכה לה הרי הוא מברר ומפריש את האמת מן השקר, וקונה בזה בהירות והצלחה לנפשו (ע"י ספר המידות ערך לימוד אות י).

ועד כמה חשובה כל ידיעה חדשה בתורה, אנו למדים מסיפור נפלא המובא בירושלמי (שקלים פ"ג ה"ב) שרבי אבהו הגיע לטבריה, וראו תלמידי רבי יוחנן שפניו מאירים. אמרו התלמידים לפני רבי יוחנן רבם: מצא רבי אבהו אוצר? כי עד כדי כך האירו פניו משמחה. אמר להם רבי יוחנן לתלמידיו: מנין לכם זאת? אמרו לו, פניו מאירים! אמר להם רבי יוחנן, שמא ידיעה חדשה בתורה נודעה לו. ואכן, כאשר עלתה רבי אבהו לבקר אצל רבי יוחנן, אמר לו: איזו תורה חדשה שמעת? אמר לו רבי אבהו: "תוספתא עתיקא שמעתי קרא עליו רבי יוחנן את הכתוב: 'חכמת אדם תאיר פניו'!

וצריך האדם לשמוח ולהודות להשי"ת על כל בהירות שקונה בידיעת התורה, הן ב"ש, במשניות, בחומש ורש"י, וכל שכן בדבר הלכה שנתבררה אצלו ההלכה על בוריה, ובכל לימודי הקודש, הנגלה והנסתר, ובספרי מוסר וחסידות. ובפרט ידיעה ברורה ביסודי הדת, בהשקפה ברורה, כשמתרומם מוחו על ידי בהירות במידה טובה, או הרגשה בגנות של מידה רעה, בסור מרע ועשה טוב - כשמתבהר לאדם ענין שבקדושה ע"י שלמד או ששמע דעת תורה אמיתית והוא מבורר אצלו, הרי זה קנין אלקות, ובכך הוא

רבי שמואל מטעפליק ז"ל (ד)

סוד איטר יד

"עוד שמעתי מר' שמואל מטעפליק בעת שנסע עמו לנוואריטש וכו', שאמר לו פעם אחד: איך ישנתי אני ואיך ישנת אתה, אני ישנתי בענין איטר יד, כלומר שזכרתי שינה שלו היה עוסק בענין איטר יד, והזכיר אז מענין שבט בנימין שנאמר בהם (שופטים כ. טו) שהיה בהם שבט מאות איש אטר יד ימינו" (שיחות הר"ן סי' קב"ב).

אע"ג דאיהו לא חזי מזלייהו חזי

עוד מסופר בספר כוכבי אור, וז"ל: "הסיפור ממה שאמר לר' שמואל על אודות השינה אף על גב דאיהו לא חזי מזליה חזי, גם זה שמעתי מאבי הכ"מ ששמע מפיו בעצמו.

אמר המעתיק: שמעתי שרבי שמואל הנ"ל לן עמו ביחד, ושאל אותו אדמו"ר זצ"ל: **השמעתי איזה דבר בלילה הזאת? והשיב לו רבי שמואל: לא, רק כל הלילה לא יכולתי לישן. ואז אמר לו אדמו"ר ז"ל: אע"ג דאיהו לא חזי וכו'. והמובן ששמע וראה אדמו"ר זצ"ל באותה לילה דברים עליונים ונפלאים וגוראים מאוד**" (כוכבי אור אנשי מוהר"ן ונפלאות מרבינו את ל"ו ו"א).

הנסיעה לזאסלב

באותו זמן ששהה רבינו ז"ל בנוואריטש, רצה רבינו ז"ל להביא את אשתו הרבנית ז"ל שתקבל רפואת בזאסלב, ולכן שלח את משמשו רבי שמואל טעפליקער שיסע לביתו לברסלב, להביא את אשתו הרבנית, כמסופר בימי מוהר"ן ז"ל:

"הנה רבינו ז"ל בנסיעתו הגדולה הנ"ל היה בק"ק נאוורייטש בימי הפורים, וכפי הנראה מדעתו היה משמש יסע למרחוק יותר, אחר כך נמלך בדתו וחזר משם לק"ק אוסטרהא, ומאוסטרהא שלח את העגלה שלו עם אנשיו ר' שמואל וכו' לפה ק"ק ברסלב, כדי להביא אשתו לשם שתקבל רפואת אצל הדאקטור גארדע, כי היה לה חולאת כבד שמתה בו, ורבינו ז"ל נשאר לבדו בק"ק אוסטרהא, רק ששכרו לו אחד לזמן לשמשו עד שיחזור ר' שמואל מברסלב, ובאתה אשתו הרבנית עם ר' שמואל הנ"ל לק"ק אוסטרהא על שבת הגדול, ולא הוטב בעיניה הדאקטור גארדען, ואמרה שטוב לפניה להתרפא בזאסלב שיש שם דאקטורים גדולים, וגם יש שם בני משפחתה. והוכרח רבינו ז"ל לנסוע עמה לק"ק זאסלב תיכף אחר שבת.

ובא לזאסלב סמוך לפסח מאד, והוכרח לשכור שם דירה, ולא היה שם מי שימשונו כי אם ר' שמואל הנ"ל, וגם לו עסקי הבית הכל היה מוטל על ר' שמואל הנ"ל, כי הוכרח לשכור הבית ולהכין מצות וכל צרכי הפסח, הכל ביום א'. וגודל היסורים והטלטלו שהיה להם שם אפסר לשער. אחר זה השם יתברך בלב אחד מהנגידים דק"ק זאסלב, וקיבל את רבינו ז"ל לביתו עם זוגתו וכל בני ביתו, ומסר כל ביתו לפניו בכבוד גדול" (ימי מוהר"ן ח"א סי' ט).

הדעה משמחת

לניסוח חייו מתקרבים מחדש

ובו נתאסף באהבת חברים נאמנה אסר"ב נתנועך יחד לקבל דין מן דין עצות וחיוני לקיים עצת צדיק ודורות מכאן תהיה נבוכ חיון והתורה של לקראת השנה הבעש"ט

ביום ראשון פרשת נח ב"ח תשרי הבעש"ט במושב יסודות

כלל חברי קהילתנו והיום עם נעושים מיוזמים באופן אישי להשתרר בכינים ועד החברות

הנה לדעתנו עשירי עשירי י"ח מכלל בני חסידים וי"א לזכר לזכר חסידים און ועד החברות

יצאת האוטובוסים מירושלים	1.00
יצאת האוטובוסים מבת שמש	1.25
גדולה לניחה שמקריבת	2.30
תפילת מנחה	3.00
פאנעל סיחה	3.00
הריני מקשר	5.00
מקריבת	7.30
תפילת ערבית	7.50
שום לב לאהלים	7.50

אגיוונטן ווינגער